

การพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนพุทธจักรวิทยา

THE DEVELOPMENT OF TEACHER DEVELOPMENT MODEL TO PROMOTE THE OPERATION OF STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM: A CASE STUDY IN BUDDHAJAK WITTAYA SCHOOL

Received: November 8, 2022

Revised: December 29, 2022

Accepted: December 30, 2022

ธีรวัฒน์ เลื่อนฤทธิ

Teerawat Luanrit

ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

Director of Buddhajak Wittaya School, The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2

Corresponding author, E-mail: luanrit@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 และ 3) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครู จำนวน 20 คน นักเรียน จำนวน 214 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 214 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน โรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้นจำนวน 461 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 8 รายการ ได้แก่ 1) แบบประเมินกรอบแนวคิด 2) แบบสอบถามระดับการปฏิบัติงานของครู 3) แบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาครู 4) รูปแบบการพัฒนาครู 5) คู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนาครู 6) แบบสัมภาษณ์ 7) แบบสังเกตพฤติกรรม และ 8) แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. กรอบแนวคิดการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ 1) แนวทางในการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การประชุม การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และการดำเนินงานตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) 2) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ

2. ระดับการปฏิบัติงานของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 พบว่า ครูมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการนำไปสู่การปฏิบัติ และขั้นการประเมินผล โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ของการปฏิบัติเป็น 3.27, 3.49 และ 3.10 ตามลำดับ

3. ผลการพัฒนาแบบแผนการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model) พบว่า รูปแบบประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและความสำคัญ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) องค์ประกอบของรูปแบบ 5) แผนภาพของรูปแบบ 6) การนำไปใช้ 7) ประโยชน์ที่ได้รับ 8) ปัจจัยความสำเร็จ และ 9) เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

คำสำคัญ: การพัฒนาครู, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC)

ABSTRACT

The research aims 1) To study the framework of teacher development to promote the operation of the student support system. 2) To study the level of teacher performance in the student support system of Buddhajak Wittaya School in The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. And 3) Evaluate the effectiveness of the teacher development model to promote the operation of the student support system. The population used in the research were 4 teachers who acted as deputy director of the school, 20 teachers, 214 students, 214 parents and 9 basic education committees of Buddhajak Wittaya School, Academic Year 2020, the total of informants were 461 people ,obtained from purposive sampling. There are 8 items of research tools,1) Conceptual assessment form 2) Teacher performance questionnaire 3) Assessment form (Draft) Teacher development model 4) Teacher development model 5) Teacher development model manual 6) Interview form 7) A behavioral observation form, and 8) A satisfaction questionnaire. The quantitative data were analyzed using descriptive statistics such as standard deviation, frequency, percentage, mean, and qualitative data were analyzed by content analysis. The research revealed findings:

1. The conceptual framework for teacher development to promote the operation of the student support system is divided into 2 components: 1) A guideline for developing teachers to promote the implementation of the student support system: meetings, training, study visits; and the operation of the School as a Learning Community (SLC). 2) Guidelines for the implementation of the student support system consist of 5 steps: getting to know each student individually; student screening student promotion and development, prevention and problem solving, and referrals.

2. The level of teachers' performance in the student support system of Buddhajak Wittaya School found that teachers were at a moderate level in all 3 stages, namely the planning stage, implementations, and evaluation , with average scores (\bar{X}) of performances are 3.27, 3.49 and 3.10, respectively.

3. The result of the development of the teacher development model to promote the operation of the student support system (MT2S Model) was found that the model consisted of 9 components, namely 1) the name of the model 2) the principle and importance 3) the purpose of the model 4) the components of The model 5) diagram of the model 6) implementation 7) benefits 8) success factors and 9) tools used to implement the student care system.

Keywords: Teacher Development, Student Care and Support System, The School as A Learning Community (SLC)

บทนำ

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ประเทศไทยตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) เสมือนมีคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” การที่จะทำให้บรรลุตามหลักคตินี้ดังกล่าวได้จึงมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศออกเป็น 6 ยุทธศาสตร์ และในยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561)

การให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นี้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารและพัฒนาประเทศของประเทศไทยพัฒนาแล้ว (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2561) ประเทศไทยพัฒนาแล้วเป็นประเทศที่มีการพัฒนาในระดับที่สูงเมื่อวัดตามรายได้ต่อหัวเป็นหลักผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวและดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index; HDI) จากการสำรวจข้อมูลเพื่อจัดเรียงลำดับประเทศพัฒนาแล้วจะมีการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จนเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยเฉพาะประเทศฟินแลนด์ที่มีชื่อเสียงอย่างมากในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านการจัดการศึกษาและผลการประเมิน PISA ปี 2018 พบว่า จัดอยู่ในลำดับที่ 7 ของโลก (ณรงค์กร มโนจันทร์เพ็ญ, 2562) และเมื่อพิจารณาประเทศไทยพัฒนาแล้วใน 12 อันดับแรกของโลก พบว่า ฮังการี (ลำดับที่ 4) มีผลการประเมิน PISA เป็นลำดับที่ 4 และ สิงคโปร์ (ลำดับที่ 12) มีผลการประเมิน PISA เป็นลำดับที่ 2 ของโลก โดยที่ประเทศสิงคโปร์มีการวางแผนการพัฒนาประเทศโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้มีการ

กำหนดนโยบายและโครงการสำคัญต่าง ๆ มากมาย เช่น Skills Future Leadership Development Initiative เป็นหนึ่งในกิจกรรมที่อยู่ในโครงการ Skills Future Credit ที่ส่งเสริมให้ชาวสิงคโปร์มีการพัฒนาทักษะของตนเองในระยะยาวหรือตลอดชีวิต (กระทรวงแรงงาน, 2559) ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเริ่มต้นตั้งแต่ระดับโรงเรียนด้วยการพัฒนาทรัพยากรที่เป็นเยาวชนหรือนักเรียนในโรงเรียนให้มีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นด้วยการเป็นนักเรียนที่มีคุณภาพตามความต้องการ

จากการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน หากวิเคราะห์จากเนื้อหาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาและแนวทางในการจัดการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาประเทศไทยตั้งอยู่บนหลักการและแนวทางที่มีประสิทธิภาพเป็นอย่างดี แต่เมื่อทำการวิเคราะห์ในด้านกาบริหารหลักการและแนวทางในการจัดการศึกษาลงไปสู่การปฏิบัติกลับพบว่า การจัดการศึกษาของประเทศไทยประสบปัญหาในการปฏิบัติ จากการรายงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2560) ได้รายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชน ประจำปี 2560 พบว่า เยาวชนช่วงวัย 13 – 17 ปี มีปัญหาการฆ่าตัวตายและมีความเสี่ยงในการเกิดโรคซึมเศร้าในช่วงอายุ 10 – 19 ปี ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นโดยสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม จนเกิดปัญหาการติดเกมและพนันออนไลน์ ทั้งนี้ยังพบว่าเด็กและเยาวชนมีปัญหาด้านสุขภาพ พันธุ โรคอ้วน การตั้งครกไว้ในวัยเรียน การก่อคดีอาชญากรรม คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน การโดดเรียน พฤติกรรมความก้าวร้าว การขาดแคลนทุนการศึกษาและคดียาเสพติด เป็นต้น ดังนั้นหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจึงได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชน เพื่อให้การสนับสนุนและช่วยเหลือ อีกทั้งเป็นการดำเนินงานเพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ให้สอดคล้อง ตามนโยบายของการพัฒนาประเทศ

ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีขั้นตอน และมีวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจนโดยการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเป็นมาตรฐาน มีหลักฐานในการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือกันของบุคลากรทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน เพื่อการช่วยเหลือ ส่งเสริม ป้องกัน และพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุข และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้มีการกำหนดองค์ประกอบของการดำเนินกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน หรือ 5 องค์ประกอบของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรมสุขภาพจิต, 2546; ณรงค์ชัย สาไพวัลย์, 2546; เรืองยศ อุดรศาสตร์, 2546; กิตติภาพ เกาแลกุล, 2547 และกระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ โดยพบว่าในการดำเนินงานจะต้องเป็นความร่วมมือกันของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่ายเพื่อการดำเนินงานระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะครูที่จะเป็นผู้ดำเนินงานที่ใกล้ชิดกับนักเรียน เป็นผู้ผู้นำกระบวนการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนลงสู่การปฏิบัติ ดังนั้นครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการต่าง ๆ ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถที่จะจัดการและออกแบบการดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพ (กัญญา พรหมณีย์พิทักษ์, 2554; สถาพร พงศพิชญกุล, 2555; เศรษฐวัชร มัชปาโต และคณะ, 2557; สุดามาตย์ ศรีนอก และถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข, 2557; อมรรัตน์ เขิงหอม และคณะ, 2558; พิจิตร พรหมจรรย์ และคณะ, 2560; วิเชียร กันหาจันทร์ และคณะ, 2561; เกรียงไกร น่วมเลิศ และทศพล ธีระพร, 2561; นเรศ ปุบุตรชา และคณะ, 2561; พงศกร อุดลพิทยาภรณ์ และนันทรัตน์ เจริญกุล, 2562; Gagne, 1965; Joseph, 2016 และ Dhian and Irma, 2017) ครูจะต้องมีการพัฒนาตนเองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการดำเนินงานจะเกี่ยวข้องกับบุคคลทุก ๆ ฝ่ายเพื่อร่วมมือกันดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนที่เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของครูด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครู ทำให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาาร่วมกัน ส่งผลให้ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพแบบร่วมมือรวมพลัง (กัญญา พรหมณีย์พิทักษ์, 2554; อมรรัตน์ เขิงหอม และคณะ, 2558; เกรียงไกร น่วมเลิศ และทศพล ธีระพร, 2561; พงศกร อุดลพิทยาภรณ์ และนันทรัตน์ เจริญกุล, 2562; Serena and Miguel, 2016 และ Joseph, 2016) โดยแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของซาโต มานาบุ (2559) จะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของครูให้มีการพัฒนาแบบต่อเนื่องและยั่งยืน แต่จากการสัมภาษณ์ สังเกต และสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ครูมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแต่ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากครูส่วนใหญ่เป็นครูบรรจุใหม่ จึงทำให้ขาดความรู้ ขาดประสบการณ์ และขาดความร่วมมือกันในการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

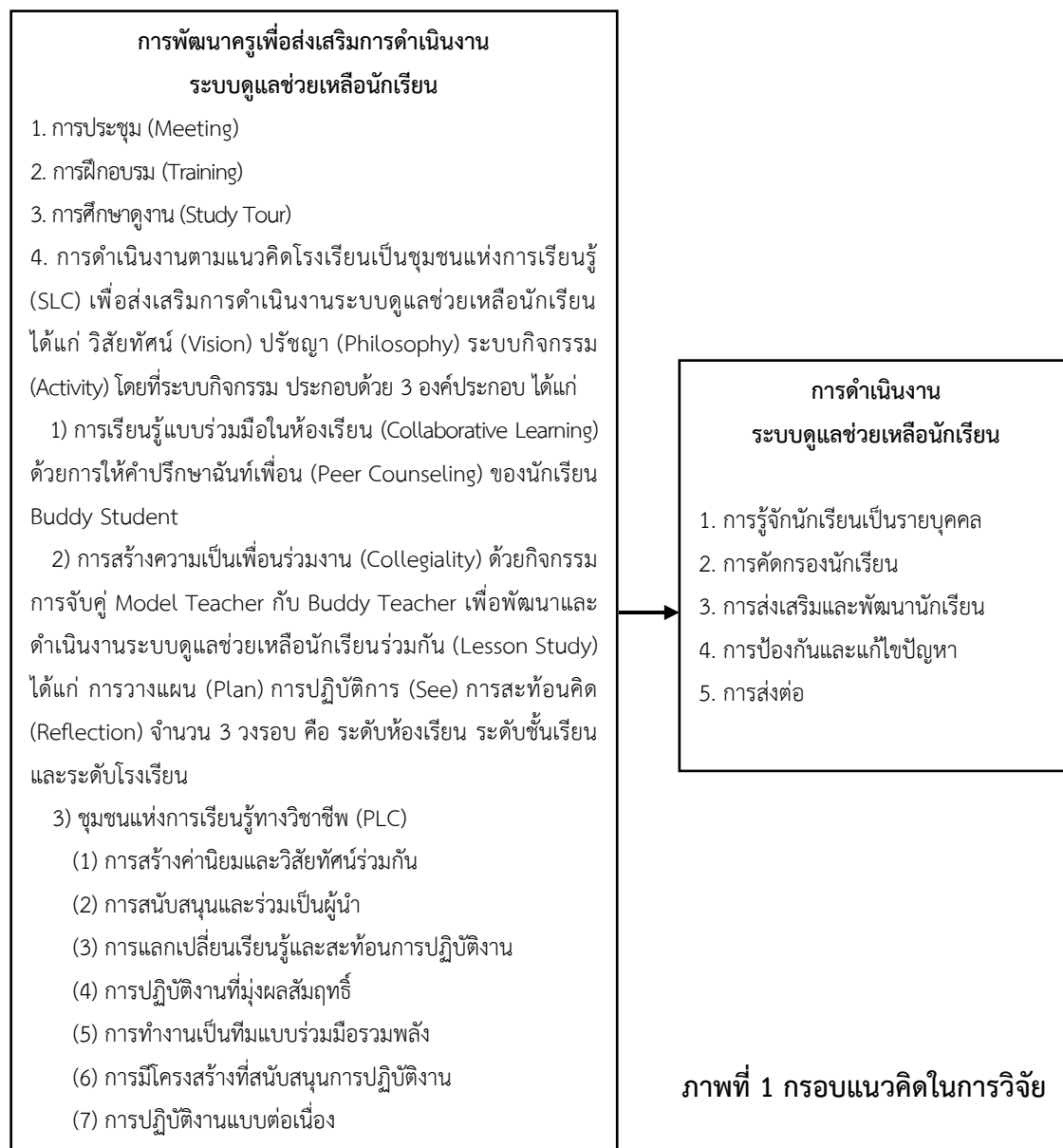
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการนำรูปแบบมาใช้ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะทำให้ครูมีความสามารถในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจะเกิดความร่วมมือกันทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างถูกต้องและเหมาะสม เกิดการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อสร้างนักเรียนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพตามความต้องการของประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนพุทธจักรวิทยา มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรอบความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยมีการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินกรอบแนวคิดการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2

1. ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 24 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางการพัฒนาคู่มือในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร คือ ระดับการปฏิบัติงานของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2

การวิจัยระยะที่ 3 เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการวิจัยโดยออกแบบการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 3.1 การสร้างรูปแบบการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ผู้ประเมิน (ร่าง) รูปแบบการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร คือ รูปแบบการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3.2 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครู จำนวน 20 คน นักเรียน จำนวน 214 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 214 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน โรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 ปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้นจำนวน 461 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตัวแปรตาม ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) ผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียน

2) ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนต่อการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 ปีการศึกษา 2562 - 2563 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

4) ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 ปีการศึกษา 2562 - 2563

5) ผลการประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 ปีการศึกษา 2562 - 2563

6) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นสูงสุดของสถานศึกษาปีการศึกษา 2562 - 2563

ตอนที่ 3.3 การประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ผู้ประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการประเมินมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ คือ

3. ขอบเขตด้านตัวแปร คือ ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการนำไปปฏิบัติ

ผลการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 ผลการศึกษากรอบแนวคิดการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. แนวทางในการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ 1) การประชุม 2) การฝึกอบรม 3) การศึกษาดูงาน และ 4) การดำเนินงานตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

ผลการประเมินกรอบแนวคิดการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านแนวทางในการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและด้านแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 100 ซึ่งหมายความว่ากรอบแนวคิดมีความเหมาะสมกับงานวิจัย โดยค่าที่ได้จากการประเมินมีค่ามากกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้คือเกินร้อยละ 60 ของแต่ละด้านและในภาพรวมเกินร้อยละ 65

การวิจัยระยะที่ 2 ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการนำไปสู่การปฏิบัติ (Implementations) และขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) โดยมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ของการปฏิบัติเป็น 3.27, 3.49 และ 3.10 ตามลำดับ

การวิจัยระยะที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

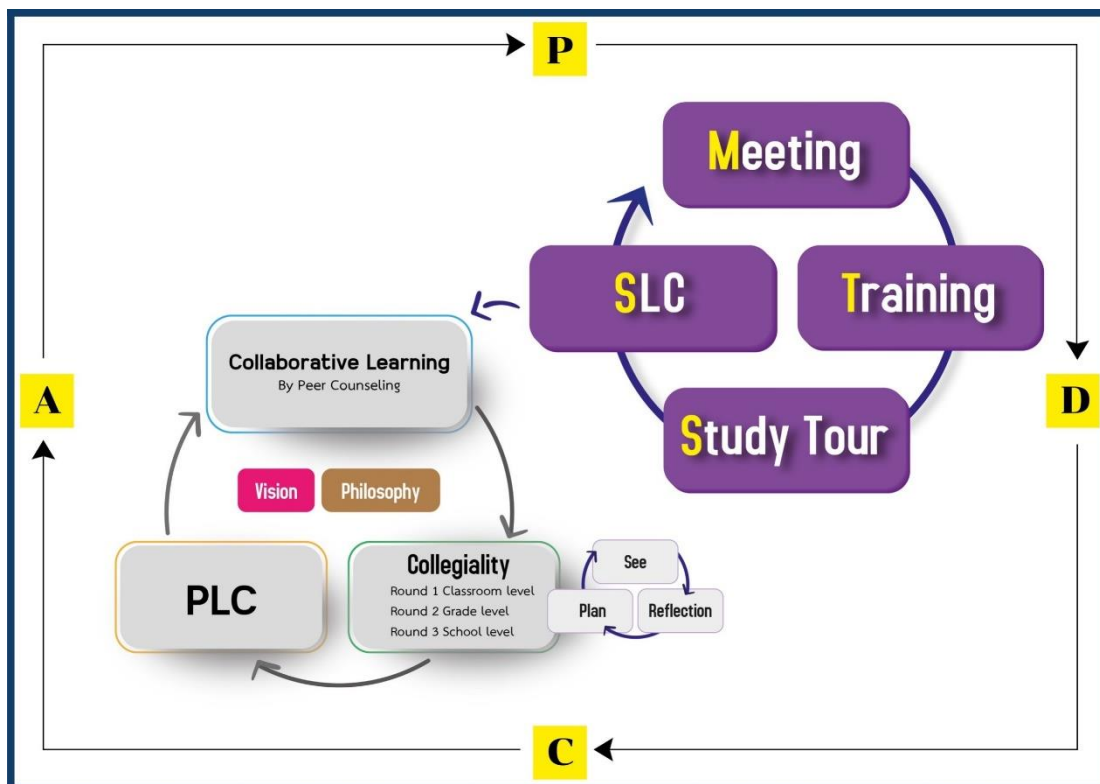
ตอนที่ 3.1 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model) ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและความสำคัญ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) องค์ประกอบของรูปแบบ 5) แผนภาพของรูปแบบ 6) การนำไปใช้ 7) ประโยชน์ที่ได้รับ 8) ปัจจัยความสำเร็จ และ 9) เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผลการประเมินความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ตั้งแต่ 4.80 ขึ้นไป

ตอนที่ 3.2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน หลังจากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคู่มือส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model) ทุกคนให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน เกิดการร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความรู้และความเข้าใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละวงรอบ คือ วงรอบที่ 1 ระดับห้องเรียน วงรอบที่ 2 ระดับชั้นเรียน และวงรอบที่ 3 ระดับโรงเรียน พบว่าเกิดความร่วมมือกันในการทำงาน และแก้ไขปัญหา นักเรียนร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการทำงานแบบชุมชน

แห่งการเรียนรู้ (SLC) นอกจากนี้ยังพบว่า ทุกคนมีความพึงพอใจต่อการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครู เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model) อยู่ในระดับมาก

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 ปีการศึกษา 2563 หลังจากทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model) มีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยทุกรายวิชาสูงกว่าก่อนทดลองใช้ ในปีการศึกษา 2562 ยกเว้นรายวิชา ภาษาไทยที่มีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเท่าเดิม ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน หลังจากทดลองใช้มีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยทุกข้อสูงกว่าก่อนทดลองใช้ในปีการศึกษา 2562 และเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้ง 8 ข้อ พบว่า ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 8 ข้อ มีค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.62 ผลการประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียน หลังจากทดลองใช้มีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยทุกข้อสูงกว่าก่อนทดลองใช้ในปีการศึกษา 2562 และเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้ง 5 ข้อ พบว่า ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ข้อ มีค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.27 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นสูงสุดของสถานศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) หลังจากทดลองใช้มีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยทุกรายวิชาสูงกว่าก่อนทดลองใช้ในปีการศึกษา 2562 ยกเว้นในรายวิชาภาษาไทย และเมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้ง 5 รายวิชา พบว่า ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 5 รายวิชา มีค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.35 โดยรายวิชาคณิตศาสตร์มีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ ร้อยละ 6.36

ตอนที่ 3.3 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model) ในการประเมินทั้ง 9 รายการ ประกอบด้วย ชื่อรูปแบบ หลักการและความสำคัญ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ แผนภาพของรูปแบบ การนำไปใช้ประโยชน์ที่ได้รับ ปัจจัยความสำเร็จ และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากจำนวน 4 ประเด็นที่ได้ทำการประเมิน คือ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง มีผลการประเมินในภาพรวมมีค่าการประเมินมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ตั้งแต่ 4.80 ขึ้นไป

ภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษากรอบแนวคิดการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถดำเนินการได้ด้วยการประชุม (Meeting) เพราะว่าการที่เราจะพัฒนาครูให้มีความรู้ในเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้นั้นจำเป็นต้องมีการการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันก่อนการดำเนินการกิจกรรมการพัฒนาครู ครูจะมีความเชื่อมั่นและตั้งใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ (จาตุรณ บุญพรมมา, 2553; สายัญต์ ดลภักดี, 2553 และเพ็ญญา กันทะตา, 2560) เนื่องจากการประชุมชี้แจงเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันก่อนที่จะดำเนินการฝึกอบรมครูเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นอกจากนี้ ในการพัฒนาครูให้มีความรู้ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนต้องดำเนินการฝึกอบรม (Training) เพราะการอบรมเป็นการฝึกให้ครูมีความรู้และเข้าใจ กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ แก้วดวง (2550) ลักขिता ศาสตราวุธภักกุล (2551) พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์ (2552) ธาดา ตามเมืองปัก (2552) สำนักงาน ศึกษาธิการภาค 1, 2560 และ Walton (2007) ที่ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดอบรม ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจก่อนการดำเนินงาน ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2556) และ Casterter and

Young (2000) ที่ได้ให้แนวทางในการพัฒนาบุคลากรว่า การประชุมและการอบรมจะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และความสามารถในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย นอกจากนี้การศึกษาดูงาน (Study Tour) ก็จะเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ในการดำเนินงานให้กับบุคลากรเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมาย (วิวรรณ ธาราหิรัญโชติ, 2560 และ Castetter and Young, 2000) และอีกหนึ่งองค์ประกอบของการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การดำเนินงานตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ วิสัยทัศน์ (Vision) ปรัชญา (Philosophy) ระบบกิจกรรม (Activity) โดยที่ระบบกิจกรรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเรียนรู้แบบร่วมมือในห้องเรียน (Collaborative Learning) ด้วยการให้คำปรึกษาฉันท์เพื่อน (Peer Counseling) ของนักเรียน Buddy Student 2) การสร้างความเป็นเพื่อนร่วมงาน (Collegiality) ด้วยกิจกรรมการจับคู่ Model Teacher กับ Buddy Teacher เพื่อพัฒนาและดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน (Lesson Study) ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติการ (See) และการสะท้อนคิด (Reflection) ประกอบด้วย 3 วงรอบ คือ ระดับห้องเรียน ระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียน ซึ่งตามแนวคิดของ ซาโต มานาบุ (2559) ได้ให้หลักสำคัญของการพัฒนาแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community, SLC) จะต้องมุ่งเน้นการดำเนินระบบกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จ เมื่อระบบกิจกรรมดี ระบบกิจกรรมจะช่วยฝึกฝนทั้งครูและนักเรียนที่เข้าร่วมให้มีวิสัยทัศน์และปรัชญาได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยระบบกิจกรรมถือว่ามีค่ามากที่จะขับเคลื่อนร่วมกันไปทั้งระบบส่งผลทำให้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของละดา ดอนหงษา อติศร ศรีเมืองบุญ และสุรเดช พรมคำ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน “การส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจ” : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนสงเปลือย ซึ่งผลวิจัยพบว่า รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนบ้านโนนสงเปลือยด้วยการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกันภายใต้การเรียนรู้ออกจากการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนจะเป็นการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมจากการปฏิบัติงานร่วมกันคือการร่วมกันเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน สำหรับการเรียนรู้แบบร่วมมือในห้องเรียน (Collaborative Learning) ด้วยการให้คำปรึกษาฉันท์เพื่อน (Peer Counseling) ของนักเรียน Buddy Student เป็นการที่นักเรียนร่วมกันในการเรียนรู้และช่วยเหลือกันเบื้องต้นในการแก้ไขปัญหาของเพื่อนนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดา โมสิกรัตน์ (2551) และ Ross (2008 อ้างอิงใน ลาวัลย์ เวชอภิกุล, 2561) ที่ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการทำงานร่วมกันของนักเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการศึกษาเรียนรู้ ผลการศึกษา พบว่าการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองให้กับผู้เรียนที่ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนคนอื่น ๆ ผู้ให้คำปรึกษาจะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองที่สามารถให้ความช่วยเหลือ

ผู้อื่นได้ อีกทั้งเป็นการช่วยทบทวนความรู้เนื้อหาของตนเองได้ และเป็นการเพิ่มทักษะการสื่อสารกับผู้อื่น การเป็นผู้นำและการทำงานเป็นทีม โดยการให้คำปรึกษาควรอยู่ภายใต้การดูแลของครูผู้สอน และในส่วนของผู้รับคำปรึกษาจะรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเองมากขึ้น มีความกล้าที่จะคิดและแสดงออก ในการสร้างความ เป็นเพื่อนร่วมงาน (Collegiality) ซึ่งเป็นการร่วมกันพัฒนาบทเรียนของครูร่วมกัน จะมีการร่วมกัน สะท้อนคิด ซึ่งถือว่า มีความสำคัญต่อการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ดังที่ สุวิมล ว่องวานิช (2560) กล่าวถึง ความสำคัญของทักษะการสะท้อนคิด (reflective skill) ว่าความสำเร็จของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับทักษะการสะท้อนคิดของสมาชิกที่จะสามารถสะท้อนหรือนำเสนอถึงแนวคิด ของตนเองและแสดงความคิดเห็นต่อแนวคิดของผู้อื่นได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้การศึกษาของ Prenger, Poortman และ Handelzalts (2017) พบว่า การสนทนาอย่างสะท้อนคิดของครูจะมีความสัมพันธ์ต่อการทำงานร่วมกันในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เนื่องจากครูได้ร่วมกันพิจารณาถึง กิจกรรม วัตถุประสงค์การทำงาน และการประเมินผลการปฏิบัติ อันนำไปสู่การปรับปรุงการทำงานของครู ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขั้นการวางแผน (Planning) มีระดับการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.27) ขั้นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementations) มีระดับการปฏิบัติงานของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการนำแผนไปสู่การ ปฏิบัติงานของครู มีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.49) และขั้นการประเมินผล (Evaluation) มีระดับการปฏิบัติงานของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของครูมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.10) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้ จากการสังเกตและสัมภาษณ์ครู ดังเช่น “ตอนมาทำงานแรก ๆ พบนักเรียนมีปัญหาที่ไม่รู้จะเริ่มต้นพูด อย่างไร ไม่มีความรู้เรื่องจิตวิทยาการให้คำปรึกษา พอมาวันนี้ท่านวิทยากรท่านให้แนวทางการให้ คำปรึกษาที่ดีมาก พูดอย่างไรถึงจะเป็นการช่วยเหลือนักเรียนได้ การอบรมครั้งนี้ช่วยทำให้มีความรู้และ เข้าใจแนวทางการให้คำปรึกษานักเรียนได้มากจริง ๆ ” (สัมภาษณ์ครูคนที่ 4 : วันที่ 12 กรกฎาคม 2563) ซึ่งการที่โรงเรียนมีครูบรรจุใหม่จำนวนมาก ซึ่งขาดประสบการณ์ในการทำงานและไม่มีการทำงานร่วมกัน ต่างคนต่างทำงานขาดการประสานมือในการทำงานร่วมกัน จึงส่งผลให้ระดับการปฏิบัติงานของครูใน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางก่อนที่จะมีการนำรูปแบบ การพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model) มาใช้ในโรงเรียน

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดีขึ้นและปฏิบัติได้ตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับ

นักเรียนภายในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูเข้าใจในบทบาทผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งส่งผลช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีให้แก่นักเรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งการดำเนินงานตามขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การสังเกต และการสะท้อนผล จะสามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ (ภูวดล ถวิลคำ, 2556 และสุคนธ์ ระเบียบโอบุษฐ์, 2560) การสร้างความเป็นเพื่อนร่วมงาน (Collegiality) ด้วยกิจกรรม การจับคู่ Model Teacher กับ Buddy Teacher เพื่อพัฒนาและดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการพัฒนาร่วมกัน (Lesson Study) ในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะเป็นการวางแผนแนวทางการพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนร่วมกันของครู ผ่านการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังของกลุ่มครูจนได้แนวทางการพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาคุณภาพของนักเรียนได้จริง กิจกรรมดังกล่าวทำให้เกิดการช่วยเหลือกันและกัน เป็นการระดมสมองในการทำงานจากทุก ๆ คนที่เกี่ยวข้อง มีการชี้แนะจากผู้ชี้แนะบนพื้นฐานของการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้ชี้แนะและผู้รับการชี้แนะ โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ (กฤษณี บริรักษ์สันติกุล และมีลินทรา กวินกมลโรจน์, 2562) ครูจึงได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงสามารถปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยยังพบว่า หลังจากทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model) ในโรงเรียนพุทธจักรวิทยา สพม.กท 2 ปีการศึกษา 2563 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 8 วิชา (มีค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.75) สูงขึ้น ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.62 ผลการประเมินตั้งแต่ดีและดีเยี่ยมขึ้นไปทั้ง 8 ข้อ มีค่าร้อยละ 90 ขึ้นไปทุกข้อ ผลการประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ข้อ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.27 ผลการประเมินตั้งแต่ดีและดีเยี่ยมขึ้นไปทั้ง 5 ข้อ มีค่าร้อยละ 90 ขึ้นไปทุกข้อ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นสูงสุดของสถานศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) มีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 วิชา มีค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.35 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการนำรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model) มาใช้ในโรงเรียนเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและทำงานร่วมกันเป็นทีมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จนสามารถพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพได้ตามต้องการ ครูสามารถดูแลและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือทุกด้านการเรียน ด้านพฤติกรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรม และอื่น ๆ ที่นักเรียนต้องการได้รับการดูแลช่วยเหลือหรือพัฒนา จากการดำเนินงานตามรูปแบบเมื่อทำการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้วยังมีการดำเนินงานตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่

วิสัยทัศน์ (Vision) ปรัชญา (Philosophy) และระบบกิจกรรม (Activity) ของซาโต มานาบุ (2559) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2556) ได้กล่าวไว้ว่า การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถดำเนินการโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง อันเป็นกระบวนการช่วยเหลือให้ครูเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการชี้แนะให้ครูสามารถวางแผนและกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ต้องการได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model) ไปใช้นั้นควรทำการศึกษาคู่มือการใช้ให้เกิดความเข้าใจก่อน จากนั้นจะต้องสร้างความเข้าใจอันดีในการดำเนินงานกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วน เพื่อให้มีความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงาน

2. หน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาต่าง ๆ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษานิการจังหวัด และศึกษานิการภาค เป็นต้น สามารถนำรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (MT2S Model) ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน และให้การร่วมมือกับทางโรงเรียนการการนิเทศติดตาม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อที่จะสามารถนำปัจจัยสำคัญที่ค้นพบมาทำการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเป็นการศึกษาตัวแปรที่สำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บรรณานุกรม

กรมสุขภาพจิต. (2546). *คู่มือวิทยากรระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4*. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2560). *รายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชน*

ประจำปี 2560. กรุงเทพมหานคร: กรมกิจการเด็กและเยาวชน.

กระทรวงแรงงาน. (19 กันยายน 2559). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศสิงคโปร์*. สืบค้นเมื่อ 20

กันยายน 2561, จาก <https://singapore.mol.go.th/news/การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์>.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิด และทิศทางใน*

การดำเนินงาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- กิตติภพ เกาแลกุล. (2547). *การพัฒนาครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนละหากทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหากทราย จังหวัดบุรีรัมย์*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กฤษณ์ บวรวิทย์สันติกุล และมิลินทรา กวินกมลโรจน์. (2562). *หลากวิถี หลายมุมมอง เพื่อการสร้าง ครูผู้ศิษย์: เอกสารประมวลแนวคิดและแนวทางพัฒนาวิชาชีพครู*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.).
- กัญนิภา พรหมณัฏพิทักษ์. (2554). *จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เส้นทางสู่ความสำเร็จในการ ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2556)*. *วารสารวิชาการ*, 14(3): 3-13.
- เกรียงไกร น่วมเลิศ และทศพล ธีระพร. (2561). *การส่งเสริมมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผล ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41*. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(2): 256-265.
- จตุรณ บุญพรหมมา. (2553). *การพัฒนาบุคลากรด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนศรีสำราญวิทยา อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3.การศึกษาค้นคว้า อีสาระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- ชาโต มานาบุ. (2559). *การปฏิรูปโรงเรียน แนวความคิด "ชุมชนแห่งการเรียนรู้" กับการนำทฤษฎีมาปฏิบัติจริง*. กรุงเทพมหานคร: ปิโก (ไทยแลนด์).
- ณรงค์กร มโนจันทร์เพ็ญ. (4 ธันวาคม 2562). *ผลประเมิน PISA 2018: คะแนนนักเรียนไทยอยู่จุดไหนใน เวทีนานาชาติ*. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2562, จาก <https://thestandard.co/pisa-2018-2/>.
- ณรงค์ชัย साไพรวัลย์. (2546). *การติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธาดา ตามเมืองปัก. (2552). *การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนหนองยางพิทยาคม อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธิดา โมสิกรัตน์. (2551). *การพัฒนาวิธีการเรียนรู้ร่วมกันโดยการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช : กรณีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ไทยศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร*. *วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช*, 21(1): 106-118.
- นเรศ ปุบุตรชา วลัยนิภา ฉลากบาง วาโร เพิ่งสวัสดิ์ และพรเทพ เสถียรนพแก้ว. (2561). *สมรรถนะครู กับคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 12(2): 255-268.

- พิจิตร พรหมจรรย์ สมคิด สร้อยน้ำ และนวัตกร หอมสิน. (2560). ปัจจัยพระระดับที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารคุศศาสตร์อุตสาหกรรม*, 17(3): 116-175.
- พงศกร อุดลพิทยาภรณ์ และนันทรัตน์ เจริญกุล. (2562). แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตามแนวคิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. *วารสารการบริหาร และนวัตกรรมการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 2(3): 17-32.
- เพ็ญภา กันทะตา. (2560). *คู่มือปฏิบัติงานประชุมคณะกรรมการสภาพนักงาน*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านซับพลู อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- ภูวดล ถวิลคำ. (2556). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 10(48): 133-140.
- เรืองยศ อุตศาสตร์. (2546). *การศึกษาดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- ละดา ดอนหงษา อติศร ศรีเมืองบุญ และ สุรเดช พรหมคำ (2559). การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน “การส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจ” : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนสงเปลือย. *วารสารการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 1 “สร้างเสริมสหวิทยาการผสมผสานวัฒนธรรมไทยก้าวอย่างมั่นใจเข้าสู่ AC”*, 1(1): 194-203.
- ลาวัลย์ เวชอภิกุล. (2561). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพอาสาสมัครส่งเสริมการทำงานป้องกันแก้ไขปัญหาเอชไอวี/เอดส์. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- ลักขिता ศาสตราวุธรักษ์กุล. (2551). *การศึกษาระบบวนการฝึกอบรมสำหรับแรงงานพม่าในอุตสาหกรรมอาหารและแปรรูปอาหาร จังหวัดสมุทรสาคร*. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยมหิดล*.
- จิวรรณ ธาจารวิรัชโชติ. (2560). *การดูงานมีประโยชน์จริงหรือ*. [ออนไลน์]. สืบค้นได้จาก: <http://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/116685>. (วันที่ค้นข้อมูล: 9 ธันวาคม 2562).

- วิเชียร กันหาจันทร์ ยุวธิดา ขาปัญญา และธัญยาภรณ์ นวลสิงห์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 12(1): 194-203.
- เศรษฐวัชร มัชปาโต มัณฑนา อินทุสมิต และสมาน นาวาลิทธิ. (2557). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 10(2): 68-76.
- สถาพร พุทธิภูมิ. (2555). คุณภาพของผู้เรียน เกิดจากกระบวนการเรียนรู้. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 6(2): 1-13.
- สายัญต์ ดลภักดี. (2553). การพัฒนาบุคลากรด้านการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโคกกลางราษฎร์พัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา. (2556). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู โดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง. [ออนไลน์]. สืบค้นได้จาก: https://youtu.be/aQzyUmQnn_Q. (วันที่ค้นข้อมูล: 11 ธันวาคม 2562).
- สุคนธ์ ระเบียบโอษฐ์. (2560). การพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุดามาส ศรีนอก และถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2557). ปัจจัยสมรรถนะครู และทักษะชีวิตของนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 31(3): 156-166.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2560). การส่งเสริมกระบวนการ PLC ให้มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: องค์การค่าของ สกสค.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2561). *สถานการณ์และการจัดอันดับตัวชี้วัดระดับสากล (ดัชนีการพัฒนามนุษย์, HDI)*. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2561, จาก <https://www.etda.or.th/Our-Service/statistics-and-information/dashboard-summary.aspx?index=14>.

- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). รายงานการวิจัย สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: สกศ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 1. (2560). องค์ความรู้เรื่อง เทคนิคการจัดฝึกอบรม (Training Technique). [ออนไลน์]. สืบค้นได้จาก: [https:// km576.pdf \(moe.go.th\)](https://km576.pdf(moe.go.th)). (วันที่ค้นข้อมูล: 12 ธันวาคม 2562).
- อภิชาติ แก้วด้วง. (2550). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมพนักงานใหม่ : กรณีศึกษาแผนกจัดส่งชิ้นส่วนการประกอบบริษัทโตโยต้ามอเตอร์ประเทศไทยจำกัด (โรงงานเกตเวย์). วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์ ฉะเชิงเทรา.
- อมรรัตน์ เขิงหอม วลัยนิภา ฉลาดบาง จำนง วงษ์ชาชม และ วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 38(3): 193-202.
- Castetter, W. B., and Young, I. P. (2000). *The human resource function in education administration*. (7 th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Dhian, A., I. and Irma, A. (2017). Improving the quality of school as a solutions of education problem. *International Conference on Educational Research and Innovation (ICERI 2017)*, 1(1): 99-101.
- Gagne, R. M. (1965). *Psychology Issues in Science A Process Approach in Psychological Bases of Science A Process Approach*. Washington D.C.: American.
- Joseph, B. (2016). *Understanding how the student success strategy has developed and contributed to student outcomes in one ONTARIO district*. A thesis submitted in conformity with the requirements for the degree of Doctorate in Education, Higher and Adult Education University of Toronto.
- Prenger, R., Poortman, C. L. and Handelzalts, A. (2017). Factors influencing teachers' professional development in networked professional learning communities. *Teaching and Teacher Education*, 68(1): 77-90.
- Serena, M. and Miguel, N. O. (2016). What works to improve the quality of student learning in developing countries? *International Journal of Educational Development*, 48(1): 53-65.
- Walton, R. E. (2007). Improving the Quality of Work Life. *Harvard Business Review*, 27(3): 12.